

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Název školy: Střední odborná škola stavební Karlovy Vary, Sabinovo náměstí 16,
360 09 Karlovy Vary

Autor: ING. JANA KOVAŘÍKOVÁ

Název materiálu: VY_32_INOVACE_16_ZAKLADNI EKONOMICKE POJMY 2_S.P

Číslo projektu: CZ 1.07/1.5.00/34.1077

Tematická oblast : EKONOMIKA

Datum tvorby: 29.8.2013

Datum ověření: 12.9.2013

Klíčové slovo: hospodářský proces, fáze procesu, ekonomické systémy

Anotace/ nebo metodický list: Prezentace je určena pro žáky 3.

ročníku oboru stavebnictví, slouží k výkladu a procvičování dané

látky. Žáci se seznámí s výukovým materiálem na téma fáze hospodářského procesu.

Základní ekonomické pojmy II.

Hospodářský proces, ekonomické
systemy

Hospodářský proces

= nepřetržitý sled hospodářských jevů a činností, které se vzájemně prolínají a ovlivňují, cílem je uspokojování potřeb lidí

obsahuje fáze:

1. výroba
2. rozdělování a přerozdělování
3. směna
4. spotřeba

Výroba

- ▶ přetváření přírody ve statky
- ▶ výrobu může provádět individuální podnikatel (živnostník, zemědělec,...) nebo podnik (akciová společnost, družstvo, ...)
- ▶ výrobní proces se podle účasti člověka člení na:
 - a) pracovní – ruční (ukládání zboží do regálu)
strojně ruční (krájení zeleniny nožem)
strojní (obsluha myčky nádobí)
 - b) nepracovní - přírodní (dozrívání ovoce, kvašení)
mechanické a automatické (plnicí linka)

Rozdělování a přerozdělování

- ▶ **rozdělování** - svůj podíl na výrobě získávají její účastníci – zaměstnanci (mzdu) a podnikatelé (zisk)
- ▶ část svého podílu odvádí prostřednictvím daní do veřejných rozpočtů - státní rozpočet, rozpočty krajů a místní rozpočty
- ▶ **přerozdělování** – ve veřejných rozpočtech dojde k přerozdělení těm, kteří se na výrobě nepodíleli - děti, důchodci, nemocní...

Směna

- ▶ je proces, ve kterém nabídka (výrobci, obchodníci) hledá kupce – poptávku - pro své statky a služby
- ▶ teprve nyní se ukáže, zda výsledky výroby rozdělené ve fázi rozdělování (mzdy, zisky) byly oprávněné
- ▶ může se stát, že statek nebo služba svého kupce nenajde 😊 podnikatel nedosáhne zisk, ale prodělá

Spotřeba

▶ je procesem uspokojení potřeb

▶ členíme ji:

konečná - uspokojení potřeb jednotlivých lidí –
konečných spotřebitelů

výrobní - uspokojení potřeb podniků, aby mohly
dále podnikat

Ekonomické systémy

- ▶ každá společnost musí řešit tři základní ekonomické problémy:
 - ▶ **Co?** Co a kolik vyrábět?
 - ▶ **Jak?** Jak vyrábět? Jaké zdroje použít? Jaké technologie?
 - ▶ **Pro koho?** Pro kterou skupinu zákazníků?
- řešení otázek je ve společnosti je rozdílné, proto rozlišujeme 4 způsoby organizace ekonomiky – 4 ekonomické systémy

Zvykový systém ekonomiky

- ▶ vychází z tradice
- ▶ až na výjimky patří do historie – v současnosti některé africké nebo indiánské kmeny

Příkazový systém

= centrálně plánovaný

- ▶ uplatňoval se po 2. sv. válce ve střední a východní Evropě
- ▶ základem řešení ekonomických problémů byl centrální plán
- ▶ ekonomika byla rozplánována např. na 5-ti letá období - pětiletky

Tržní systém

- ▶ základní ekonomický problém je řešen pomocí trhu
– vztahu nabídky a poptávky
- ▶ nabídka a poptávka je ovlivňována různými faktory
– konkurence, cena, kvalita, dostupnost zdrojů,
móda, aj.

Smíšený systém ekonomiky

- ▶ vychází z tržního systému, ale je doplněn zásahy státu – vlády
- ▶ podstatu tvoří vztah nabídky a poptávky
- ▶ trh je regulován centrální bankou, daněmi, minimálními a maximálními cenami, ochranou hospodářské soutěže , ...

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Citace

- ▶ Vlastní archiv autorky